

Projekt

**UCHWAŁA nr/...../2024
RADY MIASTA SKARŻYSKA-KAMIENNEJ
z dnia 2024 r.
w sprawie nadania nazwy placowi.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku *o samorządzie gminnym* (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) Rada Miasta Skarżyska-Kamiennej uchwala, co następuje:

§ 1.

1. Placowi położonemu w Skarżysku-Kamiennej przed dworcem PKP, stanowiącemu część działki nr 1/93 obr. 0011 Górna Kamienna, nadaje się nazwę „Plac im. Jana Blocha”.
2. Położenie placu, o którym mowa w ust. 1, określa załącznik graficzny do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Skarżyska-Kamiennej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Miasta
Leszek Golik

ZAŁĄCZNIK

do Uchwały Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej w Skarżysku-Kamiennej

Uzasadnienie do projektu uchwały w sprawie nadania nazwy „Plac im. Jana Blocha”.

W świetle art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (t.j. Dz. U. 2023, poz. 40 ze zm.) do wyłącznej właściwości Rady Gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach nazw ulic i placów będących drogami publicznymi lub nazw dróg wewnętrznych w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. *o drogach publicznych* (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 645 ze zm.).

Plac przed dworcem PKP, stanowiący część działki nr 1/93 obr. 0011 Górna Kamienna, stanowiący własność Miasta Skarżysko-Kamienna, nie posiada dotychczas żadnej nazwy. Zasadnym jest, aby w celach zarówno formalnych, informacyjnych, jak i orientacyjnych nadać temu obiektowi oficjalną nazwę.

W niniejszej uchwale zaproponowana została nazwa: „Plac im. Jana Blocha”.

Jan Bloch urodził się w 1836 r. w Radomiu, w rodzinie ubogiego rzemieślnika. Szybko dorobił się znacznego majątku, przede wszystkim na dostawach przy budowie kolei – był powszechnie znany z solidności, uczciwości i terminowości. Nieprzeciętne zdolności Blocha sprawiły, że odnosił sukcesy finansowe we wszystkich dziedzinach, jakimi się zajmował: bankowości, przemyśle cukrowniczym i spożywczym, leśnym, rolnictwie. To jego losy posłużyły Bolesławowi Prusowi do zbudowania postaci Stanisława Wokulskiego w *Lalce*. Miliony jednak nie były dla Blocha celem samym w sobie. Znane były jego inicjatywy społeczno-filantropijne, pierwszorzędny udział w utworzeniu Warszawskiego Instytutu Politechnicznego, Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie czy hojność dla Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych. Jego prawdziwą pasją i posłannictwem była praca naukowa – napisał i wydał wiele pionierskich publikacji dotyczących ekonomii i kolejnictwa, założył biuro statystyczne, stając się pionierem nowoczesnej statystyki na ziemiach polskich. W ostatnich dwóch dekadach XIX w. całkowicie zawładnęła nim idea pacyfizmu. Osiągnął w niej najwięcej, zyskując międzynarodowy rozgłos. Napisał 7-tomowe dzieło *Przyszła wojna pod względem technicznym, ekonomicznym i politycznym*, które zostało przetłumaczone na wiele języków i które znali niemal wszyscy ówczesni monarchowie, przywódcy państw, dowódcy i wojskowi wysokiego szczebla oraz środowiska opiniotwórcze. Szacunek i uznanie, jakie przyniosła mu ta praca, osobiste kontakty z głowami koronowanymi i członkami rządów, pozwoliły na wcielenie w życie najistotniejszej inicjatywy Blocha: wielkiej pokojowej konferencji międzynarodowej w Hadze w 1899 r., której owocem były trzy konwencje haskie. Założył też na własny koszt Muzeum Wojny i Pokoju w Lucernie. Jego rola inicjatora i autorytetu została dostrzeżona, kilka organizacji i środowisk opiniotwórczych zgłosiło jego kandydaturę do Pokojowej Nagrody Nobla za 1901 rok. Nie wszedł wówczas do ścisłego finału, a dalsze starania przerwała jego śmierć w styczniu 1902 r.

Dla przyszłych losów naszego miasta najistotniejsza była jego działalność jako przedsiębiorcy kolejowego. Bloch nazywany był „królem kolei” i miał na swoim koncie wiele trafnych przedsięwzięć w tym zakresie. Jednym z nich była kolej łącząca Dęblin (Iwangród) z Dąbrową oraz Koluszki z Bodzechowem. On to, tworząc w 1875 r. pierwsze plany przebiegu linii, zdecydował, że najważniejsza, węzłowa stacja tej kolei zostanie zlokalizowana na polach i nieużytkach wsi Kamienna. Gdy w 1881 r. uzyskał wreszcie koncesję na budowę Drogi Żelaznej Iwangrodzko-Dąbrowskiej, w Kamiennej powstały zbudowane w latach 1882–1884: parowozownia, warsztaty kolejowe, wspaniały dworzec i pomniejsza infrastruktura kolejowa. Dzięki dostępności komunikacyjnej do Kamiennej ściągali ludzie oświeceni i przedsiębiorczy – rodziny Witwickich, Palisów, Sosnowskich, Zaleskich, Lubczyńskich i wielu innych. Utworzyli oni kilka wielkich i dziesiątki małych zakładów przemysłowych. Dzięki kolei wzrosło zatrudnienie, a co za tym idzie, także liczba mieszkańców. Aby zapewnić im dach nad

głową, zbudowano wiele kamienic, dzięki którym wieś nabrała wyglądu miasta. W 1905 r. Kamienna została siedzibą gminy, zaś w 1910 r. przemianowano ją na osadę. Utworzono szkoły elementarne, a w 1915 r. gimnazjum koedukacyjne, które posiadało doskonale wykształconą kadrę pedagogiczną z Martą i Andrzejem Bałtruszajtisami na czele. Dzięki decyzji Jana Blocha obecne Skarżysko-Kamienna miało atuty komunikacyjne, które pozwoliły na zlokalizowanie tu na początku lat dwudziestych XX w. Fabryki Amunicji – kolejnego zakładu, który ściągnął rzesze inteligencji i robotników. Zbiegło się to z przyznaniem od dawna należnych praw miejskich. Dalszy rozwój miasta też opierał się w znacznej mierze na kolei – nie bez kozery Skarżysko-Kamienną nazywamy „miastem kolejarzy”. Zawdzięczamy to właśnie Janowi Blochowi – to on sprawił, że mała wieś Kamienna stała się miastem Skarżyskiem-Kamienną.

Plac przed zbudowanym z inicjatywy Jana Blocha dworcem kolejowym jest doskonałym miejscem dla upamiętnienia budowniczego węzła kolejowego i – tym samym – „ojca” naszego miasta.

W związku z powyższym podjęcie przedmiotowej uchwały jest w pełni uzasadnione.